

دانشگاه جامع علمی و کاربردی فرهنگ و هنر اردبیل

میراث فرهنگی ، هویت فرهنگی

مدرس : رئوف موسوی

سرشناسنامه : موسوی ، رئوف - ۱۳۴۶
عنوان و نام پدیدآور: میراث فرهنگی ، هویت فرهنگی / تألیف رئوف موسوی
مشخصات نشر : اردبیل : نگین سبلان ، ۱۳۹۰
مشخصات ظاهری : ۱۶۷ ص
شابک : ۱-۳۲-۶۴۶۰-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
یادداشت: کتابنامه: ص ۱۰۵-۱۰۷
موضوع: آثار فرهنگی--ایران
موضوع: ایرانیان--هویت نژادی
موضوع: ایران--آثار تاریخی
رده بندی کنگره : ۱۳۹۰م ۱۳/۹ DSR
رده بندی دیویی : ۰۰۴۳/۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی : ۲۷۱۷۴۳۰

شناسنامه کتاب

چاپ : چاپخانه بعثت ۶۶۱۸۵۷۶-۰۴۵۱
تألیف : رئوف موسوی
تیراژ : ۲۰۰۰
نوبت چاپ : اول-۱۳۹۱
قیمت : ۷۵۰۰۰ ریال
شابک : ۱-۳۲-۶۴۶۰-۶۰۰-۹۷۸

فهرست مطالب

۵	چکیده
۶	مقدمه
(۸-۵۵)	فصل اول - کلیات
۸	تعاریف و مفاهیم
۱۱	باستان شناسی در قرآن
۱۵	اهمیت باستان شناسی
۱۹	ادوار تاریخی ایران
۳۶	تاریخچه باستان شناسی در ایران
۴۹	تاریخچه تأسیس میراث فرهنگی
۵۰	قانون اساسنامه میراث فرهنگی
(۵۶-۸۹)	فصل دوم - هنر و تمدن ایران قبل و بعد از اسلام
۵۶	دودمان های ایران
۵۷	هنر و تمدن ایران قبل از اسلام
۸۶	هنر و تمدن ایران بعد از اسلام
(۹۰-۱۲۶)	فصل سوم - معماری ایران در طول تاریخ
۹۰	سبک شناسی معماری ایران
۹۰	سیر تاریخی و تحول هنر اسلامی
۹۱	معماری ایران در قبل از اسلام
۱۰۱	معماری ایران در دوران پس از اسلام
۱۲۳	ویژگیهای کلی هنر ایران
(۱۲۷-۱۵۸)	فصل چهارم - بناهای مذهبی و غیر مذهبی ایران
۱۲۷	بناهای مذهبی
۱۴۸	بناهای غیر مذهبی

۱۵۹	نتیجه گیری
۱۶۳	منابع و مآخذ
۱۶۳	الف - کتب
۱۶۶	ب - نشریات

www.ketab.ir

چکیده :

انسان با تفکر در زندگی گذشتگان و آثار به جای مانده از آنان می تواند راه های مؤثر و بهتری را برای زندگی خویش انتخاب کند. نتایج این سیر، نه تنها از لحاظ فردی، بلکه در جنبه های اجتماعی زندگی نیز متجلی است. در این راستا هر چیزی که از گذشتگان به جای مانده، حامل پیامی است، پیامی از چگونگی زندگی، تلاش و نبرد انسان برای زنده ماندن و غلبه بر طبیعت، برای رفع نیاز خود و استفاده درست از آن چه در دسترس بوده است. این تلاش ها به صورت تجربیات راهگشا در تکوین و تکامل تمدن های بشری نقش اساسی داشته است. تصویری که بر سفال های هزاره پنجم و ششم پیش از میلاد نقش بسته، بیان کننده درک مفاهیم و شناخت از طبیعت توسط مردم فلات ایران در آن روزگار است. یک قطعه سفال منقوش به جای مانده از هزاران سال پیش، برگه مستند از تاریخ این سرزمین است. به کمک همین نقوش می توان راز پیدایش خط را دریافت. از این رو حتی یک سفال ارزش بسیار می یابد و حفظ آن به عنوان میراث بشری ضرورت می یابد. همین طور یک مکان یا محوطه تاریخی، ارزشی گسترده می یابد که باید در حفظ و نگهداری آن کوشید. حفظ و حراست از میراث فرهنگی وظیفه همه افراد جامعه و در واقع وظیفه ای ملی و همگانی است. در کشور ما به واسطه وجود میراث فرهنگی غنی، حفاظت از آثار باستانی، جلوه بیشتری می یابد.

کلیدواژگان : میراث فرهنگی، تمدن، فرهنگ، تاریخ، هنر، معماری و ...

مقدمه :

انسان با تفکر در زندگی گذشتگان و آثار به جای مانده از آنان می تواند راه های مؤثر و بهتری را برای زندگی خویش انتخاب کند. نتایج این سیر، نه تنها از لحاظ فردی، بلکه در جنبه های اجتماعی زندگی نیز متجلی است. سیر و اندیشه در تاریخ زندگی پیشینیان و استفاده از تجربه تاریخ، ما را از تکرار بسیاری از تجربه ها بی نیاز می کند. امام علی علیه السلام نیز در این باره می فرماید: «پسرم، درست است که من به اندازه پیشینیان عمر نکرده ام، اما در کردار آنان نظر افکنم، و در اخبارشان اندیشیدم. در آثارشان سیر کردم، تا آن جا که گویا یکی از آنان شده ام. با مطالعه تاریخ، گویا از اول تا پایان عمرشان با آنان بوده ام، پس قسمت های روشن و شیرین زندگیشان را از دوران تیرگی شناختم، و زندگانی سودمند آنان را با دوران زیانبارش شناسایی کردم، سپس از هر چیزی مهم و ارزشمند آن را و از هر حادثه ای زیبا و شیرین آن را برای تو برگزیدم».

در قرآن کریم به سیر و تفکر در آثار و سرگذشت پیشینیان سفارش بسیار شده است. در آیه ۱۳۷ سوره آل عمران آمده: «پیش از شما، سنت هایی وجود داشت؛ پس در روی زمین سیر کنید و بینید سرانجام تکذیب کنندگان (آیات خدا) چگونه بود». در این آیه و آیات دیگری، خداوند به استفاده و درس آموزی از تجربه تاریخ تاکید کرده است. برای شناخت حوادث تاریخی و سیره زندگی پیشینیان، میراث فرهنگی هر کشور نقش مهم و راه گشایی را ایفا می کند؛

ایران به دلیل موقعیت خاص جغرافیایی، به عنوان کشوری که با فرهنگ دیرین، در شکل گیری تمدن های جهانی دخیل بوده، میراث فرهنگی

گسترده ای دارد. آثار به جا مانده از گذشتگان ما همواره زینت بخش موزه های جهان بوده است. نتایج مطالعات و کاوش های باستان شناسی، بازگو کننده آن است که ایران دارای یکی از قدیمی ترین تمدن های بشری بوده است. سیر تکامل فنون معماری و خانه سازی از مرحله استفاده از خشت های دست ساز و قالبی، اول بار در ایران و در بین النهرین یافت شده است. ابزار سنگی به دست آمده از ساکنان اولیه حاشیه کوه های خراسان، زاگرس و البرز در نوع خود از مستندترین مدارک تاریخی است که قدمت کهن میراث فرهنگی ایرانیان را نشان می دهد. بنابراین با این پیشینه مهم تاریخی ایران در این مقال ما سعی داریم به جهت اهمیت و اعتبار هویت دینی و مذهبی کشورمان شناخت اجمالی از میراث فرهنگی را به دوستداران فرهنگ اسلامی ارائه دهیم امید است توانسته باشیم گامی هر چند کوتاه در این مسیر برداشته باشیم

باتشکر - موسوی

آبان ماه ۱۳۸۸